

Veb dizajn

HTML1

Internet pretraživač

- Kako bi pristupili veb stranicama koriste se internet pretraživači
- Firefox, Internet Explorer, Safari, Chrome, Opera
- Internet stranici se pristupa upisom internet adrese u pretraživač, praćenjem linka sa druge stranice ili korišćenjem bookmark-a.
- Nove verzije pretraživača podržavaju nove funkcionalnosti
- Korisnici možda neće koristiti najnovije verzije

Veb server

- Kada se iz pretraživača pozove određena stranica poziv se prosleđuje veb serveru koji hostuje veb sajt
- Velike kompanije poseduju svoje veb servere, a moguće je koristiti i usluge web hosting kompanije
- Kako bi se pronašla adresa servera internet pretraživač se prvo povezuje sa DNS (Domain Name System) serverom
- DNS server vraća računaru IP adresu servera koji hostuje veb sajt i omogućava internet pretraživaču da se poveže sa serverom.

Uređaji

- Različiti uređaji se koriste za pristup veb stranici
- Različite veličine ekrana
- Različita brzina konekcije
- Različito okruženje u kom se upotrebljavaju
- Screen readers programi

Šta je HTML?

- HTML (HyperText Markup Language) je veoma jednostavan jezik koji služi za opis veb stranica
- HTML stranice imaju ekstenziju .html ili .htm, a nalaze se u određenom direktorijumu servera vezanog na Internet, što ih čini dostupnima.
- Pomoću HTML jezika se generišu dokumenti tipa hipertekst

Hipertekst

- Tekst koji sadrži veze ili linkove ka drugim dokumentima ili na samog sebe.
- Hipertekst je skup stranica , međusobno povezanih linkovima koje su umetnute u stranice. Na ove linkove se može kliknuti.
- Za razliku od običnog teksta, koji se čita linearno, hipertekst se čita prateći hiper-veze u tekstu.

Jezici za opis hiperteksta

Najznačajniji jezici ove vrste su:

- SGML (Standard Generalized Markup Language),
- HTML (HyperText Markup Language),
- XHTML (Expandable HTML) i
- XML (Extensible Markup Language)

Alati i HTML

- Za generisanje HTML stranice potreban je najobičniji tekst editor, na primer Notepad.
- Nalazi se u Start meniju pod Programs->Accessories.
- Mogu se koristiti i specijalni alati (WYSIWYG, editor koda)
- Stranica se može videti u okviru Web browser-a

Pojam Taga

- HTML komande se pišu u vidu tzv. TAG-ova.
- Jedan tag je ustvari komanda koja govori browseru šta i kako da uradi tj. na koji način da prikaže sadržaj vaše stranice.
- HTML tagovi su "case insensitive" tj. svejedno je da li se pišu malim ili velikim slovima.

Tag

- Tagovi se pišu unutar oznaka "<" i ">"
- Ovaj tag se nalazi na početku svakog HTML dokumenta
- Tag govori browseru da je fajl koji je upravo počeo da učitava HTML dokument i da kao takvog treba i da ga prikaže.
- Na kraj HTML dokumenta se stavlja završni HTML tag:</html>.

Vrste tagova

- Prosti tagovi
- Složeni tagovi
- Atributi

Struktura HTML stranice

Minimalna struktura HTML-dokumenta obuhvata tagove:

- `<HTML>`, `</HTML>` - zagrade HTML-teksta;
- `<HEAD>`, `</HEAD>` - zagrade zaglavlja, sadrži meta-definicije HTML-dokumenta;
- `<TITLE>`, `</TITLE>` - zagrade za naziv HTML-dokumenta i
- `<BODY>`, `</BODY>` - zagrade teksta obeleženog dokumenta.

Head deo

- Svaki HTML dokument se sastoji od dva dela: zaglavlja (engl. head) i tela (engl. body).
- Zaglavlje se odvaja tagovima `<head>` i `</head>` a telo dokumenta tagovima: `<body>` i `</body>`.
- Sve ono što se napiše u zaglavlju dokumenta neće se prikazati u prozoru browsera vec obično služi samo da pruži neke informacije o stranici.

BODY deo

- Sve ono što je napisano između tagova **<body>** i **</body>** predstavlja telo dokumenta
- Pojaviće se kao sadržaj prezentacije u prozoru pretraživača.

Izgled stranice

```
<html>  
  <head>  
    <title>  
      ovde je naziv prezentacije  
    </title>  
  </head>  
  <body>  
    ovde se unosi sve ono sto zelite da se vidi u prezentaciji  
  </body>  
</html>
```

Izgled stranice

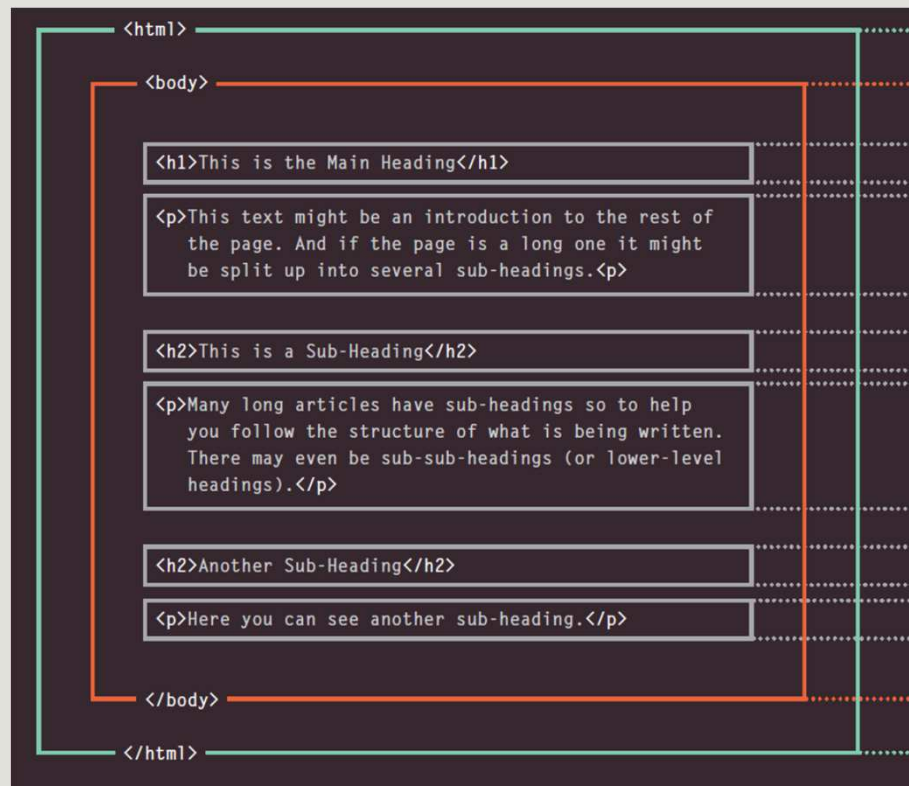

Izgled stranice

Deklaracija <!DOCTYPE>

- Deklaracija je prva oznaka, koja se navodi pre oznake <html>
- Veb čitaču govori u kojoj verziji je napisana data HTML stranica, kako bi čitač korektno prikazao datu stranicu
- Za HTML 4.01: `<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">`
- Za HTML 5: `<!DOCTYPE html>`
- Deklaracija nije neophodna
- Pomaže čitaču da ispravno pročita sadržaj stranice

Komentar

Komentar u HTML-obeleženom tekstu koji se neće videti u vizuelizaciji dokumenta.

Na primer:

```
<!------- komentar ----->
```

Headeri

- Naslovi (engl. *headers*) se kodiraju prema relativnoj dubini ciframa od 1 do 6.
- Tag za naslov ima opšti oblik:

`<Hn> Naslov nivoa  $n$  </Hn>`

gde n uzima vrednosti od 1 do 6.

Headeri

`<h1> Naslov h1 </h1>`

`<h2> Naslov h2 </h2>`

`<h3> Naslov h3 </h3>`

- Navedeni kod se na HTML stranici prikazuje na sledeći način:

Naslov h1

Naslov h2

Naslov h3

Paragraf

---

levo

centrirano

desno

Kod koji prikazuje gornji primer je:

```
<p align="left">levo
```

```
<p align="center">centrirano
```

```
<p align="right">desno
```

Font

`<font face="Comic Sans MS"> Ovde dodje vas tekst. </font>`

`<font color="#ff0000"> Ovde ide vas tekst. </font>`

`<font size=„5"> Ovde ide vas tekst. </font>`

Formatiranje

Bold	<code>Bold</code>
Strong	<code>Strong</code>
<i>Italic</i>	<code><i>Italic</i></code>
<u>Underline</u>	<code><u>Underline</u></code>
~~Strike~~	<code><strike>Strike</strike></code>
H ₂ O	<code>H<sub>2</sub>O</code>
2 ³ =8	<code>2<sup>3</sup>=8</code>

- XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXXX XXXX XXXXX XXXX XXXXX X XXXXX X XXXXXX XXX
XXXX XX XXXXX XX X XXXXX XXXXXX XX XXXXXX X X XXXXXXXX XXXX XXXXXX XXXXX XXXX XXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXX XXX XXXX XX XXXXXXXX X X XXXXXXXXXXXXXXX XXXXX.

<p>

[illegible]

XXXX XXXXX XXXX XXXXX X XXXXX X XXXXXX XXX XXXX XX XXXXX XX X XXXXX XXXXXX

XX XXXXXXXX X X XXXXXXXXXX XXXX XXXXXXX XXXXXX XXXX XXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXX XXX

XXXX XX XXXXXXXX X X XXXXXXXXXXXXXXX XXXXX.

</p>

Pozadina

```
<body bgcolor="yellow" text="#008000">
```

```
<body bgcolor="yellow" text="green">
```

```
<body background="pozadina1.jpg">
```

```
<body background="pozadina1.jpg" bgcolor="#0000ff">
```

Pojam listi

Liste u jeziku HTML su navođenje, popisivanje određenih delova teksta

- *nenumerisane*,
- *numerisane*
- *neuređene* liste.

Numerisane i nenumerisane liste

- Numerisane liste koriste **<ol>** tag, a nenumerisane liste **<ul>** tag.
- Pojedine stavke liste se definišu pomoću **<li>** taga

Nenumerisane liste

To su liste sa kojima se nabrajaju stavke, bez navođenja rednog broja.

Na primer:

- apples
- bananas
- grapefruit

Nenumerisane liste

Kod za prethodni primer je:

```
<ul>
```

```
  <li> apples </li>
```

```
  <li> bananas </li>
```

```
  <li> grapefruit</li>
```

```
</ul>
```

Nenumerisane liste

Da se promeni okruglo dugme može se regulisati odgovarajućim atributom.

Atribut je **type** koji može uzimati vrednosti:

- circle
- disc
- square

Nenumerisane liste

Primer sa kvadratnim dugmicima:

- ☐prolece
- ☐leto
- ☐jesen
- ☐zima

```
<ul type="square">  
  <li>prolece  
  <li>leto  
  <li>jesen  
  <li>zima  
</ul>
```


Numerisane liste

To su liste sa rednim brojem stavke.

Opšta struktura je (OL - ordered list):

```
<ol>
```

```
  <li> Element 1 liste
```

```
  <li> Element 2 liste
```

```
  . . . . .
```

```
</ol>
```

Numerisane liste

- Primer:

Godisnja doba su:

1. prolece
2. leto
3. jesen
4. zima

Godisnja doba su:

```
<ol>  
<li>prolece </li>  
<li>leto </li>  
<li>jesen </li>  
<li>zima </li>  
</ol>
```

Numerisane liste

Atribut **type**:

A - velika slova

a - mala slova

I - rimski brojevi

i - mali rimski brojevi

Numerisane liste

I. prolece

II. leto

III. jesen

IV. zima

```
<ol type="I">
```

```
<li>prolece </li>
```

```
<li>leto </li>
```

```
<li>jesen </li>
```

```
<li>zima </li>
```

```
</ol>
```

Definiciona lista

- Ovaj oblik liste se dobija sa **<dl>** tagom. Svaka stavka ovakve liste se sastoji iz dva dela:
    termina koji se definiše
    i njegove **definicije**.
- Termini zapocinju **<dt>** tagom, a njihove definicije **<dd>** tagom.
- Termini se poravnavaju uz levu marginu a njihove definicije se pojavljuju u novom redu i pomerene su za određen broj mesta.

Definizione liste

Opšta stuktura je:

<DL>

<DT> odrednica 1 <DD> opis odrednice 1

<DT> odrednica 2 <DD> opis odrednice 2

.....

</DL>

Definizione liste

<dl>

<dt>Prolece: </dt>

<dd>traje od 21. marta do 21. juna </dd>

<dt>Leto: </dt>

<dd>traje od 21. juna do 21. septembra. </dd>

<dt>Jesen: </dt>

<dd>traje od 21. septembra do 21. decembra. </dd>

<dt>Zima: </dt>

<dd>traje od 21. decembra do 21. marta. <dd>

</dl>

Definizione liste

Prolece:

traje od 21. marta do 21. juna.

Leto:

traje od 21. juna do 21. septembra.

Jesen:

traje od 21. septembra do 21. decembra.

Zima:

traje od 21. decembra do 21. marta.

Lista unutar liste

Unutar neke liste može se definisati nova lista. Na primer:

```
<ul>
```

```
<li> A few New England states:
```

```
<ul>
```

```
<li> Vermont
```

```
<li> New Hampshire
```

```
<li> Maine
```

```
</ul>
```

```
<li> Two Midwestern states:
```

```
<ul>
```

```
<li> Michigan
```

```
<li> Indiana
```

```
</ul>
```

```
</ul>
```

Lista unutar liste

- A few New England states:
  - Vermont
  - New Hampshire
  - Maine
- Two Midwestern states:
  - Michigan
  - Indiana